

Hospodářská komora České republiky

Stanovisko Hospodářské komory ČR ke kulatému stolu

Národního konventu o EU na téma Oběhové hospodářství

25. září 2015, Lichtenštejnský palác

1) Existují v České republice podmínky pro přechod k oběhovému hospodářství? Pokud ne, co je potřeba změnit?

Hospodářská komora České republiky v obecném smyslu vítá posun společnosti k oběhovému hospodářství s maximálním využíváním druhotných surovin v tuzemském hospodářství, případně v hospodářství EU. Významným krokem pro přechod k oběhovému hospodářství v České republice je i s podporou HK ČR uzákoněný zákaz skládkování směsných komunálních odpadů a recyklovatelných odpadů od roku 2024.

Za největší překážku pro rozvoj oběhového hospodářství považujeme omezené schopnosti evropského průmyslu opětovně využívat materiály z výrobků s ukončenou životností, obalů, atd. Z pohledu tuzemského a evropského hospodářství je nepřijatelná praxe vývozu použitelných surovin mimo EU. Současné odpadové hospodářství není recyklační, ale pouze separační, za nepřiměřené finanční náklady.

2) Na jaké prioritní oblasti by se měla soustředit pozornost v rámci přechodu k oběhovému hospodářství? (Změna existujícího legislativního rámce, ekonomické nástroje, dobrovolné aktivity průmyslu, rozšiřování povinností výrobců atd.)

Při stanovování podpůrných nástrojů k dosažení cíle preferujeme „soft“ nástroje oproti závazným cílům, neboť se jedná o celospolečenský proces a direktivní legislativní přístup by způsobil nežádoucí „ztrátu dynamiky“ tohoto společenského procesu, protože by předem definoval jejím aktérům, čeho je zapotřebí přesně docílit, aniž bychom k tomu měli dnes potřebná ekonomická data. Přijatá opatření musí rovněž respektovat rozdílné výchozí pozice výrobců jednotlivých členských států a nesmí být v tomto smyslu diskriminační.

Vytvoření funkčního oběhového hospodářství znamená systémovou změnu v hodnotových řetězcích a významný rozvoj inovací, a to jak technologického tak sociálního charakteru.

V neposlední řadě je třeba maximálně využívat zdroje Evropské unie při budování a modernizaci odpadové infrastruktury. K tomu musí být přizpůsobeny výzvy z OP ŽP a především republikový plán a krajské plány odpadového hospodářství (POH) včetně jeho ekonomické analýzy. Jinak zůstane celý proces přechodu k oběhovému hospodářství pouze v úrovni teoretických úvah.

Nezbytné změny, které musí nastat, aby mohlo existovat oběhové hospodářství:

- *Snížit míru regulace a posílit tržní principy, zejména konkurenci;*
- *Posílit roli a zodpovědnost výrobců;*

Hospodářská komora České republiky

- *Hierarchii nakládání s odpady přeměnit tak, aby nebyla dogmatem, ale doporučením:*
 - *Snižovat množství odpadů;*
 - *Pokud odpady vzniknou, pak je využívat v tuzemském (EU) hospodářství;*
 - *Postupně zakazovat skládkování podle jednotlivých druhů odpadů tak, jak bude budována struktura využívání odpadů (myšleno ještě před rokem 2024);*
- *Opustit stávající doktrínu „Hierarchie nakládání s odpady“ za každou cenu a stanovit cíl vybudování „Chytrého oběhového hospodářství s uzavřeným tokem surovin, které budou využívány a s minimálním vznikem nevyužitelných odpadů“;*
- *Více uplatňovat teorii rovnováhy environmentálních, sociálních a ekonomických aspektů při tvorbě „Chytrého oběhového hospodářství“.*

3) Jak by měly být nastaveny cíle, postupy a nástroje (evidence, statistiky atd.) v oblasti nakládání s odpady v České republice, aby bylo zajištěno efektivní využívání zdrojů za podmínek ekonomické a zároveň ekologické udržitelnosti systému? Je hospodárnější recyklovat, spalovat nebo skládkovat?

Za velmi důležité hledisko považujeme recyklovatelnost (vč. demontáže) používaných materiálů a zvýšení obsahu recyklovatelných materiálů v nových výrobcích. Je třeba zvýšit podporu trhů se surovinami z recyklačního průmyslu a také zvýšit míru opětovného využití a recyklace komunálního odpadu.

Na položenou otázku „Co je hospodárnější?“ odpovídáme, že nejhospodárnější je omezovat vznik odpadů. A pokud tyto vzniknou, pak je hospodárně využívat v uzavřeném cyklu, který ovšem dává z hlediska hospodářského rozvoje země a EU ekonomickou logiku a dlouhodobě v jeho jednotlivých komponentech funguje bez dotací a externích subvencí (i když na začátku mohou být z dotací podpořeny jednotlivé složky zejména s ohledem na oblast výzkumu, vývoje a inovací).

4) Jakou podobu by měla mít evropská legislativa v oblasti oběhového hospodářství, aby podpořila hospodárné nakládání se surovinami a zdroji? Jaké priority by měla Česká republika při jejím vyjednávání prosazovat?

Nová legislativa by se měla omezit na vytvoření minimálního právního rámce zajišťujícího konkurenční prostředí a co nejefektivnější využití surovin.

Za velmi důležité považujeme podpořit přístup k finančním prostředkům na podporu vývoje technologií na recyklaci a opětovné využívání již použitých materiálů. Samozřejmě za předpokladu, že využití nebude ekonomicky nákladnější a z hlediska vlivu na životní prostředí negativnější než používání primárních surovin.

Za prioritu považujeme podporu vývoje nových technologií prostřednictvím strategické spolupráce průmyslového sektoru s vysokými školami a vědeckými institucemi a kladení důrazu na daňové a investiční pobídky podporující opětovné využití odpadů a recyklaci.

Hospodářská komora České republiky

Závěr:

Doporučujeme přestat jednat a uvažovat v intencích odpadového hospodářství a přejít k „chytrému oběhovému hospodářství“, kde odpady budou vznikat v nezbytné míře a bude s nimi nakládáno jako se surovinou, jedno jestli materiálovou nebo energetickou, za vyvážených environmentálních, ekonomických a sociálních podmínek.